

Sygn. akt X Ca 267/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 stycznia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy X Wydział Cywilny Rodzinny

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Hanna Nowak (spr.)
Sędziowie:	SO Mirela Tocha - Plata SO Anna Staśkiewicz - Bortkiewicz
Protokolant:	protokolant sądowy Maciej Łobacz

po rozpoznaniu w dniu 9 stycznia 2014 r. w Bydgoszczy

na rozprawie sprawy

z powództwa D. B.

przeciwko małoletnim M. i K. rodzeństwu B. reprezentowanym przez matkę E. K.

o uchylenie alimentów

na skutek apelacji wniesionej przez pozwaną

od wyroku Sądu Rejonowego w Inowrocławiu

z dnia 10 września 2013 roku, sygnatura akt III RC 755/12

oddala apelację.

Sygn. akt X Ca 267/13

UZASADNIENIE

Powód D. B. wniósł o uchylenie alimentów względem małoletnich pozwanych M. i K. rodz. B. z dniem 1 września 2012 r. W uzasadnieniu swego stanowiska wskazał, że jedno z dzieci pozostaje pod jego wyłączną opieką.

W odpowiedzi na pozew pełnomocnik pozwanych wniósł o oddalenie powództwa z uwagi na brak przesłanek do uchylenia obowiązku alimentacyjnego, bowiem uchylenie obowiązku może nastąpić dopiero wówczas, gdy dziecko jest pełnoletnie, nie uczy się lub uzyskuje dochód z którego jest w stanie się samodzielnie utrzymać.

Wyrokiem z dnia 10 września 2013 r. Sąd Rejonowy w Inowrocławiu III Wydział Rodzinny i Nieletnich, w sprawie III RC 755/12 uchylił z dniem 4 stycznia 2013 r. alimenty zasądzone od powoda D. B. na rzecz małoletniej pozwanej

M. B. wynikające z pkt 5 wyroku Sądu (...)z dnia(...)r. w sprawie (...), w pozostałej części powództwo oddalił, koszty zastępstwa procesowego zniósł wzajemnie, nie obciążył matki małoletnich pozwanych kosztami opłaty sądowej.

Sąd Rejonowy ustalił, że małoletnie pozwane M. i K. rodz. B. są dziećmi D. B. i E. K. i pochodzą ze związku małżeńskiego. Związek ten został rozwiązany wyrokiem Sądu (...)z dnia (...)r. w sprawie (...)z winy powoda. W wyroku wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnimi powierzono matce, od ojca zasądzone zostały alimenty na ich rzecz w kwocie po 300 zł na każde dziecko, tj. łącznie 600 zł miesięcznie. Po rozwodzie toczyła się sprawa o zmianę wyroku rozwodowego i powierzenie powodowi władzy rodzicielskiej nad córkami. Postanowieniem z dnia (...)r. Sąd Rejonowy w (...) zmienił pkt 2 wyroku rozwodowego w ten sposób, że powierzył wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnią M. ojcu utrzymując jednocześnie sprawowanie władzy nad małoletnią K. przez jej matkę zgodnie z wyrokiem rozwodowym. Apelacja wniesiona od w/w postanowienia została oddalona. Małoletnia M. przebywa u ojca od połowy 2011 r., od 27 lipca 2013 r. powód sprawuje opiekę nad obiema córkami, ponieważ matka małoletnich powierzyła mu pieczę nad córką na czas jej wyjazdu za granicę. Powód wniósł o uchylenie alimentów z dniem 1 września 2012 r. ponieważ, jak twierdził od tego czasu przestał płacić alimenty na obie córki. W czasie kiedy małoletnia M. przebywała u ojca, a jej sytuacja prawna nie była jeszcze uregulowana matka małoletniej nie dawała ojcu żadnych pieniędzy na jej utrzymanie. Wyjeżdżając za granicę matka małoletnich przekazała powodowi kwotę 2.500 zł nie sprecyzowała jednak na jaki okres mają one wystarczyć. Powód jest zatrudniony w firmie (...) S.A. w W. jako kierowca i zarabia netto 1.200- 1.300 zł. Wynagrodzenie za pracę jest jedynym źródłem jego utrzymania. Wspólnie z byłą żoną są współwłaścicielami gospodarstwa rolnego o pow. 4 ha które jednak nie przynosi żadnych dochodów. Całkowity koszt utrzymania małoletniej M. to kwota około 700 zł, małoletniej K. 500 zł w utrzymaniu dzieci powodowi pomagają siostra i rodzice. Opłaty związane z utrzymaniem mieszkania wynoszą około 400 zł miesięcznie.

Matka małoletnich przed wyjazdem za granicę była zatrudniona w spółce (...) sp. z o.o. w Ż. i zarabiała od 2.140 do 2.836 zł brutto. Wyjechała do pracy do Irlandii, od tego czasu władzę rodzicielską nad córkami sprawuje powód.

Swoje rozstrzygnięcie Sąd pierwszej instancji oparł na treści art. 133 krio Zaznaczył przy tym, że powód w treści pozwu jako pozwaną wskazał matkę małoletnich córek – E. K., jednak z treści uzasadnienia pozwu wynika, że jest on skierowany przeciwko małoletnim. Zdaniem Sądu Rejonowego w przedmiotowej sprawie od początku wynikało, że pozwanymi są małoletnie dzieci stron, a niewłaściwe oznaczenie strony pozwanej w pozwie nie mogło zmienić tej sytuacji, tym bardziej, że na rozprawie okoliczność ta została w sposób jasny sprecyzowana. Zdaniem Sądu brak było przeszkód ku temu, by obie małoletnie były reprezentowane przez matkę, skoro to do jej rąk były orzeczone alimenty, pomimo, że w chwili obecnej wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnią zostało powierzone jej ojcu. W przedmiotowej sprawie nastąpiła w ocenie Sądu pierwszej instancji zmiana sprawowania władzy rodzicielskiej nad małoletnimi dziećmi w ten sposób, że władza nad małoletnią M. została powierzona ojcu, natomiast matka nadal sprawuje władzę rodzicielską nad małoletnią K.. Biorąc pod uwagę zmienioną sytuację zdaniem Sądu należało uchylić alimenty w części dotyczącej obowiązku płacenia przez powoda alimentów na rzecz małoletniej M. do rąk jej matki E. K.. Sąd uchylił alimenty z dniem 4 stycznia 2013 r. tj. z dniem uprawomocnienia się postanowienia powierzającego powodowi władzę rodzicielską nad małoletnią M.. Zdaniem Sądu brak było podstaw do uchylenia alimentów płaconych na rzecz małoletniej K. skoro powód nie ma powierzonej władzy rodzicielskiej nad tą córką. Sąd uznał bowiem, że alimenty nie znoszą się wzajemnie nie można było uznać, że skoro każde z rodziców sprawuje władzę rodzicielską nad jedynym dzieckiem to w całości ponosi koszty utrzymania tego dziecka i nie ma potrzeby płacenia alimentów na to z dzieci nad którym rodzic ten władzy nie sprawuje. Zdaniem Sądu nie można przyjąć, że koszt utrzymania każdego dziecka jest taki sam, podobnie jak możliwości majątkowe i zarobkowe każdego z rodziców. Zdaniem Sądu Rejonowego fakt, że powód sprawuje władzę rodzicielską nad małoletnią M. daje podstawę do uchylenia alimentów na rzecz tego dziecka od powoda. Skoro bowiem powód sprawuje władzę nad małoletnią M. może domagać się od matki dziecka partycypowania w kosztach jego utrzymania poprzez wystąpienie o ustalenie stosownych alimentów od matki dziecka. Zdaniem Sądu pierwszej instancji fakt, że powód sprawuje opiekę nad dwiema córkami nie daje jeszcze podstawy do uchylenia alimentów na obie córki, ponieważ sytuacja ta ma charakter czasowy i związana jest wyjazdem matki dziewczynki.

Wyrok Sąd Rejonowy w całości zaskarżyła pozwana E. Z. orzeczeniu zarzuciła:

- naruszenie prawa procesowego, a mianowicie art. 355 § 1 k.p.c. poprzez to, że Sąd rozpoznał merytorycznie sprawę, w sytuacji, gdy zobligowany był do umorzenia postępowania albowiem powód cofnął ze skutkiem prawnym pozew względem E. K..

W związku z powyższym wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i umorzenie postępowania oraz o zasądzenie kosztów postępowania od powoda na rzecz pozwanej według norm przepisanych.

Z daleko posuniętej ostrożności procesowej pozwana zarzuciła także naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. poprzez niewskazanie w uzasadnieniu podstawy prawnej rozstrzygnięcia. Dlatego też wniosła o zmianę wyroku i oddalenie powództwa.

Na rozprawie apelacyjnej pozwana podtrzymała swoje stanowisko w sprawie, powód natomiast wniósł o oddalenie apelacji podnosząc, że z treści pozwu wynika kto jest stroną niniejszego postępowania.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja pełnomocnika pozwanej nie zasługiwała na uwzględnienie.

Na wstępie rozważań Sąd Odwoławczy zauważa, że wbrew twierdzeniom skarżącego zawartym w obszernym uzasadnieniu apelacji, przepisów o podmiotowej zmianie powództwa nie należy stosować w sytuacji, gdy wady w wyznaczeniu przez powoda podmiotowych granic procesu dają się naprawić w drodze – dopuszczalnego również na etapie postępowania apelacyjnego – sprostowania (uściślenia) oznaczenia stron (art. 350 k.p.c.). W tym miejscu zaznaczyć należy, że wyznaczenie podmiotowego zakresu postępowania procesowego jest aktem woli podmiotu wszczynającego proces, a taka wada – jako dotycząca czynności procesowej – może być usunięta tylko w sposób przewidziany w ustawie procesowej. Z tego zaś punktu widzenia należy odróżnić **niewłaściwe oznaczenie strony** od niewłaściwego **doboru** podmiotów procesu. W sytuacji pierwszej – czyli również wtedy, gdy powód, nie orientując się kto, według przyjętej konstrukcji prawnej, powinien być faktyczną stroną procesu – naprawienie tej wady następuje w drodze sprostowania oznaczenia stron. To polega z kolei na uzupełnieniu lub konkretyzacji, (lecz nie na zmianie) pierwotnego oznaczenia strony. Tam natomiast, gdzie powód prawidłowo oznaczył podmiot, który według jego intencji miał być stroną przeciwną, ale – z punktu widzenia prawa materialnego – dokonał doboru tego podmiotu w sposób niewłaściwy, do usunięcia wady aktu jego woli może dojść już tylko przez odwołanie wadliwej czynności procesowej (art. 203 k.p.c.) albo w drodze podmiotowego przekształcenia powództwa.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, że błędne oznaczenie przez powoda strony nie jest jednoznaczne z uznaniem, że pozwana jest matka małoletnich, a nie one same, jedynie reprezentowane przez matkę jako ich przedstawicielkę ustawową. Z uzasadnienia pozwu wynika bowiem, że dotyczy on uchylenia obowiązku alimentacyjnego względem małoletnich córek, a nie wobec byłej żony powoda.

Z art. 130 § 1 zd. drugie k.p.c. wynika powinność Sądu do rozpoznania pisma zgodnie z jego treścią, także wówczas, gdy zostanie ono mylnie oznaczone lub jest dotknięte innymi oczywistymi niedokładnościami. W uzasadnieniu pozwu, złożonego przez powoda osobiście, nie był bowiem w postępowaniu reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, w sposób wyraźny wyartykułował on jaki jest jego cel, a w konsekwencji przeciwko jakim podmiotom jest on wytoczony. Dlatego też jak zresztą zasadnie uzasadniał to Sąd pierwszej instancji należało uznać, że pozew skierowany jest przeciwko małoletnim, a nie ich matce. Powyższa okoliczność została zresztą potwierdzona przez powoda na rozprawie przed Sądem, na której to doprecyzował swoje stanowisko w sprawie.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wielokrotnie wyrażono pogląd, że przy ocenie charakteru pisma wniesionego przez stronę, która nie korzysta z fachowej pomocy prawnej należy ocenić treść tego pisma z uwzględnieniem wynikającego z tego pisma celu jego złożenia (postanowienia SN z dnia 23 marca 2006 r., II CZ 19/06, z dnia 5 września 2001 r., I CZ 110/01, z dnia 5 maja 2005 r., IV CZ 35/05, z dnia 7 lutego 2006 r., IV CZ 7/06, z dnia 23 kwietnia 2009 r., IV CZ

29/09, dnia 23 września 2009 r. I CZ 51/09 - niepublikowane). Sąd Rejonowy postulat nieuszczerplenia uprawnień stron i zaufania jakie powinny cechować czynności sądu, słusznie uwzględnił. W tym miejscu wskazać należy także, że błędne oznaczenie przez powoda strony pozwanej nie mogło wywoływać dla niego negatywnych następstw.

Odnosząc się do drugiego z zarzutów apelacji wskazać należy, że Sąd reguluje jedynie kwestię uchylenia alimentów powoda wobec małoletniej M. za okres kiedy przebywała ona u ojca, któremu powierzona została nad nią władza rodzicielska. Nie oznacza to jednak, że obowiązek alimentacyjny wobec małoletnich przestaje istnieć. Przeciwnie trwać on będzie do czasu uzyskania przez dzieci samodzielności. Przedmiotem rozpoznania niniejszej sprawy było jedynie ustalenie kto ma legitymację czynną czyli kto jest uprawniony do występowania o alimenty na rzecz małoletnich oraz do czyich rąk mają być one płatne.

W tej sytuacji polemika skarżącego z prawidłowym rozstrzygnięciem Sądu pierwszej instancji była bezprzedmiotowa. Powyższe czyniło apelację niezasadną.

Z przedstawionych przeto powodów Sąd Odwoławczy na podstawie art. 385 k.p.c. apelację oddalił.